

O dylematach społecznej odpowiedzialności przed którymi stoją ludzie i przedsiębiorstwa

Prof. ALK dr hab. Bolesław Rok

Dylemat kapitalizmu

Sektor biznesu jest w ostatnich latach postrzegany jako główna przyczyna problemów ekologicznych, ekonomicznych i społecznych. Firmy żyją na koszt społeczeństwa.

„Stoimy przed ważnymi pytaniami:

Czy to my mamy się dostosować do turbokapitalizmu, czy może turbokapitalizm ma się nagiąć do demokracji? Nie ma jednej odpowiedzi, co należy robić. **I to też jest odpowiedź.**

Całe lata zachodnia ekonomia wykazywała się niebywałą pychą i twierdziła, że zna jedyne słuszne reguły. Nazywano ten zestaw konsensusem waszyngtońskim: prywatyzacja, deregulacja, niskie podatki, odchudzanie państwa.”

Prof. E. Mączyńska

Dylemat złożoności

Zaczynamy rozumieć, że nie rozwiążemy żadnego z tych problemów, jeżeli nie podejmiemy całościowo i wspólnie do nich wszystkich. Partnerstwo jest niezbędne.

Zanieczyszczenie powietrza, dostęp do czystej wody, bezpieczeństwo energetyczne, bezpieczeństwo żywnościowe, cyberbezpieczeństwo, nadużycia finansowe i podatkowe, zmiany klimatyczne, demograficzne, przeciwdziałanie dyskryminacji i niesprawiedliwości, zanik autorytetów moralnych, wykluczenie, jakość edukacji, ochrona zdrowia, równość, prawa kobiet, prawa człowieka, prawa pracownicze, mobilność, dostęp do informacji, dostęp do rynku pracy i rynku podstawowych usług i dóbr konsumpcyjnych....

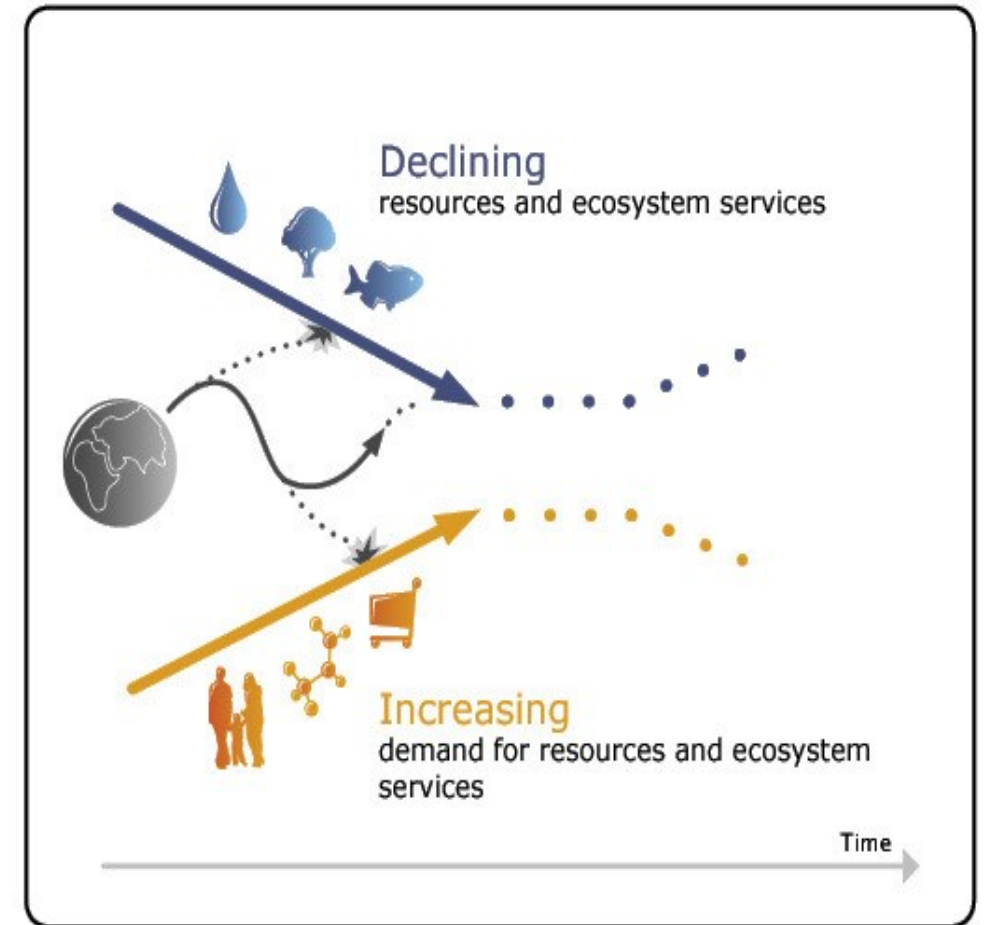
THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Dylemat środowiska

Gdy już zaczęliśmy sobie zdawać sprawę z istnienia ekologicznych granic wzrostu, to zrozumieliśmy że nie zrównoważony wzrost materialny jest szkodliwy dla wszystkich.

Konsekwencją ekonomii wzrostu jest dążenie do coraz większej konsumpcji towarów i usług. Nikt dobrowolnie nie chce godzić się na zmniejszanie osiągniętego już poziomu konsumpcji.

Ekonomia klasyczna nie przewidywała możliwości powolnego wyczerpywania się zasobów, kryzysu ekologicznego. Dziś pogoń za najtańszymi sposobami dostarczania produktu na rynek obraca się przeciwko społeczeństwu w postaci degradacji środowiska, wyczerpywania zasobów, zaniku naturalnych ekosystemów i bioróżnorodności.

To buy,
or not
to buy,
that is the
question.

www.buynothingday.co.uk

Dylematy odpowiedzialności biznesu

Powoli odchodzi w przeszłość myślenie o CSR jako o sympatycznej formie manicure na niewidzialnej ręce wolnego rynku.

Choć sam w sobie pożyteczny, to niewiele zmienia **taki CSR**, który umożliwia firmom realizowanie jedynie pewnych, niewielkich zobowiązań społecznych w przypadkowo wybieranych obszarach, istotnych przede wszystkim z punktu widzenia doraźnej realizacji celów finansowych firmy.

Rola biznesu w społeczeństwie znacznie wykracza poza wypracowywanie jak największych zysków dla właścicieli kapitału finansowego. CSR to nowoczesne zarządzanie, które wyznacza sposób funkcjonowania firmy.

Hilti Business Model

**BETTER BUSINESS
BETTER WORLD**

Dylematy lidera zmiany

Poszerza się zakres odpowiedzialności podejmowanej przez organizacje, a jednocześnie użytkownicy/ klienci/ obywatele stają się bardziej aktywni i mają znacznie więcej możliwości.

Które z istotnych wyzwań społecznych podjąć, powodując odczuwalne zmiany? I jednocześnie zapewnić zysk sobie i innym.

Gdzie są granice spełniania oczekiwań różnych grup interesariuszy? Jak je identyfikować, priorytetyzować?

Czy uspołecznianie poprzez włączanie interesariuszy powinno obejmować wszystkie obszary działania? Czy mądrość tłumu jest najmądrzejsza?

Jak informować by motywować – zarówno klientów, pracowników, jak i całą społeczność – do zmiany? Jak zapewnić rzetelność i wiarygodność systemu oceny wpływu?

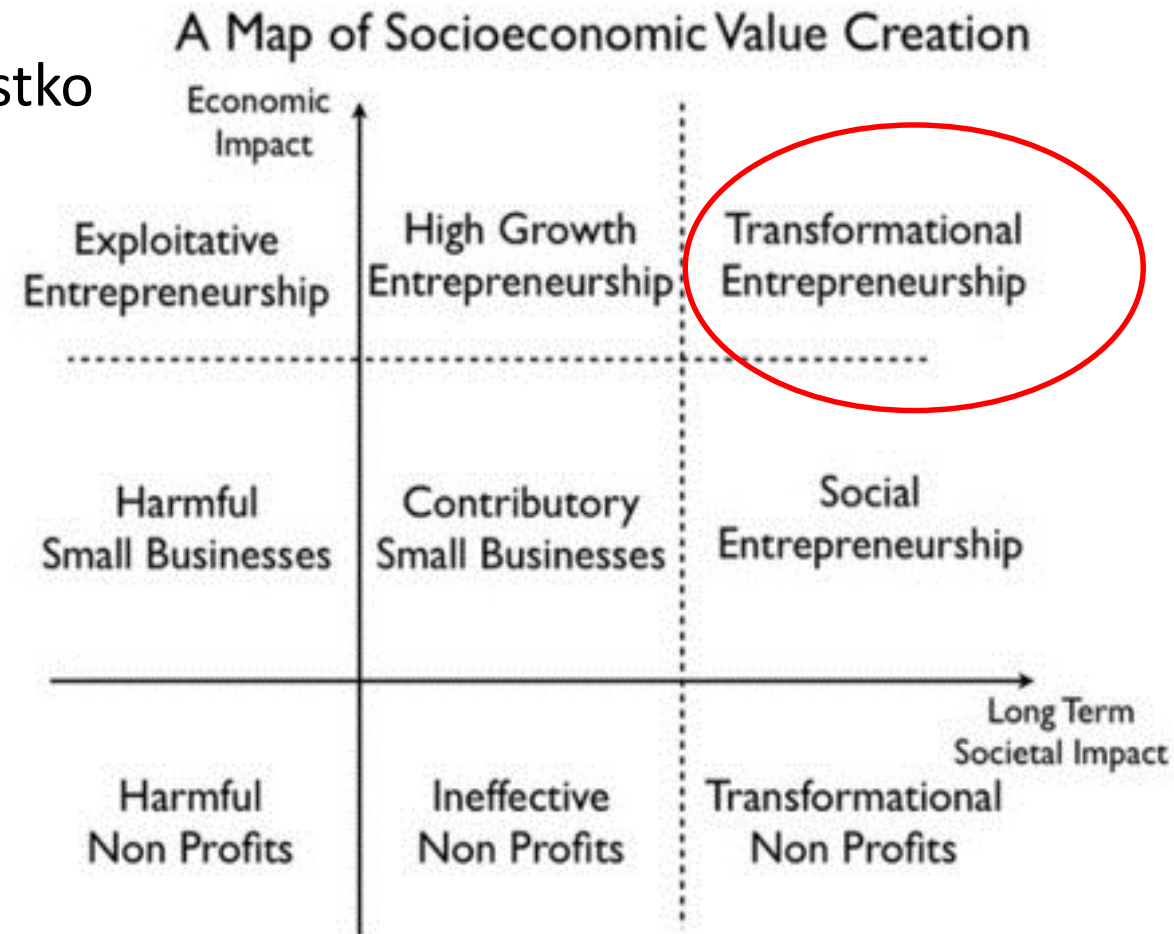

Dylematy przedsiębiorcy

Nie istnieje jedna najlepsza droga rozwoju, gdyż wszystko zależy od stawianych celów, pasji i umiejętności przedsiębiorców. To oni nadają sens zmianom w otoczeniu, niezależnie od statusu prawnego.

Przedsiębiorstwo pozytywnego wpływu poprzez systematyczne podnoszenie poziomu rzetelności organizacyjnej, efektywności wykorzystania zasobów i jakości oferowanych produktów lub usług wywiera pozytywny wpływ na życie ludzi i jakość środowiska w ramach sfery swojego oddziaływania.

Przedsiębiorczość zrównoważonego rozwoju jest nakierowana na zmiany jakości i stylu życia, wzorców produkcji i konsumpcji, w kierunku realizacji całościowej wizji zrównoważonego rozwoju.

<https://hbr.org/2012/04/transformational-entrepreneurs/>

Dylematy CSR-owca

CSR wreszcie staje się inspiracją dla poważnych zmian strategicznych w biznesie, ale miejsce menedżera CSR w strukturze firmy nadal nie jest określone.

PIERWSZY KROK. Responsible Business Conduct: „trochę bardziej” odpowiedzialne prowadzenie biznesu, poprzez m.in. nowe przepisy prawa, normy społeczne, samoregulacje

PODSTAWA. Ethics&Compliance: programy etyki i przeciwdziałanie naruszeniom, jakość życia w miejscu pracy, infrastruktura etyczna

DLA ZAAWANSOWANYCH. Sustainability management: radykalne zmniejszanie negatywnego wpływu poprzez m.in. eko-efektywność, optymalizację łańcuchów dostaw

AUTENTYCZNE PRZYWÓDZTWO. Odpowiedzialne innowacje: zwiększanie pozytywnego wpływu poprzez nowe modele biznesowe wykorzystujące m.in. obieg zamknięty (GOZ) i współdzielenie zasobów (EW)

Most Sustainable Corporations in the World

Dylematy kultury odpowiedzialności

Chętnie mówimy, że jesteśmy etyczni i społecznie odpowiedzialni – bo to ładnie brzmi, chociaż **często nie ma wiele wspólnego** z rzeczywiście podejmowanymi działaniami.

Im bardziej rozwinięta firma i bardziej dojrzały rynek na którym działa, tym więcej wyzwań/oczekiwań społecznych/ekologicznych napotykają menedżerowie. Co robić aby sprostać tym oczekiwaniom zachowując równowagę? Jaki poziom „czynienia dobra” dla społeczeństwa przez biznes jest odpowiedni? Kiedy trzeba powiedzieć dość?

Czy inni menedżerowie i pracownicy zechcą zrozumieć potrzebę ambitnej strategii CSR? Czy można zakładać, że dostrzeganie istotności wyzwań społecznych i ekologicznych jest wystarczającą motywacją samą w sobie dla wszystkich?

Dziękuję za uwagę

brok@kozminski.edu.pl

Ilustracje: copyright-free images from the internet

M&M CONSULTING
DORADZTWO W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA